

har ingen Interesse i den nuværende Forfatning eller Grund til at glemme, at Landstinget siden 1901 — og Landstinget er jo stadig et Led af den nuværende Forfatning — har vedtaget en Masse efter Byerhvervenes Mening, altsaa ogsaa efter Højres Mening, elendige Love, og derfor kan jeg for saa vidt ogsaa underskrive de Betragtninger, det ærede Medlem fra Kalundborg (Rode) anstillede. Kun undrer det mig, at han saa ubetinget fordømmer den nuværende Forfatning, thi det skal dog aldrig glemmes, at den nuværende Forfatning er J. A. Hansens Forfatning. Den kunde ikke være kommet til Verden uden J. A. Hansen og Berg. Det er de Navne, der først og fremmest er knyttede til den nuværende Forfatning, og som altsaa bærer en meget væsentlig Del af det historiske Ansvar, hvis den er saa elendig. De Byerhverv, der er voksede op siden 1866, finder, som sagt, deres Interesser i liden Grad varetagne under den nuværende Forfatning. To nye Magter er voksede op, som jeg talmæssigt udviklede før, i vort Samfund siden 1866, to nye Magtfaktorer, som hænger erhvervsmæssigt sammen, paa den ene Side Arbejderbefolkningen, paa den anden Side den dertil svarende Arbejdsgiverbefolkning indenfor Byerhvervene. Hver for sig udgør de saadant noget som $\frac{1}{3}$ af Landets samlede Vælgere — jeg mener det nuværende Vælgerkorps. Arbejderne har for en meget stor Del valgt at foretage deres historiske Opmarch under Socialdemokratiets Fane. Borgerbefolkningen, Byerhvervene, marcherer op under en anden Fane, en, der bærer som Indskrift: Bevarelsen af den private Ejendomsret og den private Næringsdrift, og det, de naturligt maa ønske, er derfor Repræsentation, det vil sige Forholdstalsvalg, paa den ene Side og Beskyttelse ved et effektivt Tokammersystem paa den anden Side. Og jeg ser ikke rettere, end at netop fordi denne nye Hær, der marcherer op i vort Samfund, staar paa den private Ejendomsret, og netop fordi den staar paa den private Næringsdrift, hvilket ogsaa er de bærende Grundprincipper for Landbrugerens Gerning, er den og maa den blive Bondestandens eneste naturlige politiske Forbundsfælle.

Alt dette peger afgørende hen imod Forholdstalsvalg. Naar man skal argumentere imod Forholdstalsvalg, har man egentlig kun et eneste Argument, nemlig de stadige lokale Interesser. Jeg ønsker da derom at sige følgende. For det første er det ikke Smaalighed eller Lokalpatrio-

tisme, men tværtimod Storsyn og Landshorisont, hvortil vi trænger her i Landet, og kunde vi i højere Grad, end det sker, komme bort fra de lokale Interesser, vilde det være et uhyre Fortrin for hele vort Samfund. Men dernæst skal man ikke glemme, at ogsaa under Forholdstalsvalg kan de lokale Interesser gøre sig gældende, naar det til et givet Tidspunkt behager vedkommende at lade disse Interesser faa effektivt Udtryk ved Valgene. Netop naar Befolkningen har Lov til at gruppere sig efter alle mulige Synspunkter, har den selvfølgelig ogsaa Lov til at gruppere sig efter lokale Synspunkter, og jeg indrømmer, at til et vist givet Tidspunkt kan det meget godt være saaledes, at man i en By eller Egn for en kort Tid ligesom glemmer den politiske Strid og sætter alt ind paa de lokale Interesser, fordi Egnens eller Byens Eksistens beror paa Varetagelsen af denne eller hin lokale Interesse. Man kan indenfor den enkelte Periode lade Delingslinierne falde og forene sig ud fra lokale Hensyn.

Den yderste Modsætning til den Realisation af den lige, almindelige Valgret, som Forholdstalsvalgmaaden er det moderne tekniske Udtryk for, er den af Regeringen foreslaaede Hensyntagen til Befolkningstætheden. Hvad er det, der lurer bag ved dette? Der lurer simpelt hen det, at en Landboer skal have en noget større Stemmeret end en Byboer. Maa jeg spørge: Er dette ikke det egentlige Privilegium i Renkultur? Og som man fra flere Sider har gjort opmærksom paa, er det netop fuldkommen overflødig, da man gaar over til en Kommuneafstemning, i det hele i dette lille Land en ganske overflødig Ting. Der er blevet citeret af det ærede Medlem for Københavns Amts 1ste Valgkreds (Ellinger) en Udtalelse af fremragende Tænker imod Enmandskredssystemet, og den gik netop i Retning af, at en hvilken som helst geografisk Afgrænsning maa i denne Sammenhæng blive en fuldkommen Vilkaarlighed. Der er ingen Anledning til, at Folk, der bor paa den ene Side af en Gade, ikke skal have Lov til at forene sig politisk med dem, der bor paa den anden Side. I det hele har allerede en af Venstres virkelig store Mænd, nemlig Tscherning, allerede saa langt tilbage som vistnok i selve den grundlovgivende Rigsforsamling lyst selve det Princip i Kuld og Køn, som ligger til Grund for Forholdstalsvalgmaaden, nemlig dette, at Landets Borgere skal have Lov til frit at forene sig efter deres Anskuelse. Naar